

Motion

1976/77:1013

av herr Unckel

om ett rapporteringssystem rörande u-ländernas skulder

Som framhållits i årets budgetproposition (bil. 6, s. 15) har den generella fyrdubblingen av oljepriset för de icke oljeproducerande u-länderna lett till svåra problem att finansiera importen. Redan under år 1974 ferdubblades dessa länders bytesbalansunderskott. Försvagningen av de icke oljeproducerande u-ländernas externa balans har därefter fortsatt. För åren 1975 och 1976 beräknar Internationella valutafonden (IMF) att de samlade underskotten kommer att uppgå till 66 miljarder dollar. Endast till en del har de icke oljeproducerande u-länderna kunnat finansiera dessa bytesbalansunderskott med bistånd och andra överföringar på mjuka villkor. I ökande utsträckning tvingas de aktuella länderna tillgodose sina kapitalbehov genom kortfristig, kommersiell upplåning.

Härigenom har vissa u-länders redan tidigare allvarliga skuldproblem snabbt förvärrats. Skuldbördan ökar i accelererande takt. Betalningarna av räntor och amorteringar, den s. k. skuldtjänsten, växer i än snabbare takt till följd av ökad andel kommersiell upplåning, där räntan är högre och kredittiden kortare än för biståndskrediter. En allt större del av exportinkomsterna går åt för att betala gamla lån. År 1975 motsvarade icke oljeproducerande u-länders skuldtjänst 11,7 % av exportvärdet jämfört med 8,3 % året innan. Denna utveckling kan enligt budgetpropositionen väntas fortsätta, även om u-länderna når en snabbare exporttillväxt.

Enligt uppgifter i pressen skulle icke oljeproducerande u-länders skulder nu uppgå till sammanlagt 180 miljarder dollar, varav hela 70 miljarder dollar skulle utgöras av lån upptagna på den privata kapitalmarknaden via västerländska banker.

Fortsätter denna utveckling, och mycket tyder på det, kan snabbt en svår situation uppstå, i vilken dels allt fler u-länder får oöverstigliga problem att erhålla nya lån, eftersom deras kreditvärdighet är uttömd, dels allt fler västerländska banker finner sig sittande med fordringar som inte går att kräva in enligt de ursprungliga lånevillkoren. Detta vore självfallet en allvarlig utveckling för både u-länderna och västländerna.

Samråd om problemen av denna typ sker inom ramen för OECD:s verksamhet. Det är naturligt att Sverige endast kan spela en mindre roll i detta sammanhang. Ansvaret vilar främst på de större länderna. Sverige kan och bör emellertid kunna föra fram förslag om att någon form av internationell rapportering av krediter av detta slag kommer till stånd.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs
att riksdagen beslutar att hos regeringen hemställa om åtgärder
från Sveriges sida syftande till att inom ramen för OECD upp-
rätta ett rapporteringssystem avseende u-ländernas växande
skulder inom det västerländska banksystemet.

Stockholm den 24 januari 1977

PER UNCKEL (m)

